

LEGILE BELAGINE

Legile belagine „stau la baza civilizației umane“ (Fontes II p.19). Erau codul după care trăiau, în urmă cu mii de ani, pelasgii, înaintașii tracilor. Pelasgi, erau considerați de vechii greci, care au venit mult mai târziu pe pământurile Eladei din Nord , „**dioi**“, („**divini**“) de aceeași origine cu zeii, (*Homer-Iliada X, 422-426, 441*), făuritorii unei culturi și ai unei civilizații superioare care s-a impus în toată lumea, stârnindu-le astfel admirația și recunoașterea superiorității.

Belaginele erau puse în versuri și, deasemenea, se cântau.

BELAGINELE - EXPRESIE A DĂINUIRII MILENARE A VALAHILOR ÎN ISTORIE

„Societatea umană a înregistrat în evoluția ei de-a lungul istoriei, populații care s-au distins prin nivelul înalt al civilizației, exprimată în formele organizării socio-economice și ale celei spirituale. Despre civilizația pelasgilor, înaintașii dacoromânilor, ai valahilor, au scris, sau au vorbit, mai toți învățații sau personalitățile antichității și n-au fost puțini. Acest lucru este explicabil, dacă ne gândim că pelasgii au roit din centrul originar, spațiu vechi primordial, civilizator, aflat în zona carpato-danubiană, în toate direcțiile. (dr. N. Săvescu „*Noi nu suntem urmașii Romei*“, Ed. Axă, Botoșani, 2003, p. 33-38).

În urmă cu 12 milenii, pe acest teritoriu sunt menționate în documentele antice, universitățile zalmoxiene, prin care au trecut mari nume ale antichității. Atestată documentar este însă **Hestia-Ista-Vesta (2500 î.H)**, ca Mare Preoteasă a Colegiului Fecioarelor știutoare de carte. Aceasta conducea regatul feminin al dacilor „ce avea la bază cel mai vechi cod de legi scrise din lumea antică, cod cunoscut sub numele de **BELAGINE** sau „*Legile Frumoase.*“ (D. Bălașa - „*Basmul Romanizării*“, pag. 5, Fundația Artelor Dor, 1998).

„**Herodot** (-lib. I 211), amintește de un rege al agatârșilor **Anacharsis** care era contemporan cu Numa Pompiliu al Romei(694 î.H), care a compus o lucrare în versuri despre legile sciților păstori. Despre legile agatârșilor, scrise în versuri a amintit și **Aristotel**.“ - N. Densușianu „*Dacia Preistorică*„ - (Buc.Institutul de Arte Grafice Carol Gobel 1913 p.895).

Redactarea legilor scite sau agatârșe, atribuite lui **Anacharsis** e mult mai veche, ținând cont de faptul că turdii sau turditanii din Peninsula Italică care s-au desprins în timpuri „obscure” din aria Transilvaniei, aveau, cum spune **Strabon** (1 III 1, 6) - „**un codice de legi vechi de 6000 de ani după mărturisirea lor** „

Despre legile agatârșilor scrise și cântate, vorbește și **Aristotel**(*Pobl. Sect.-xix, 28*). De altfel creștinismul a preluat practica cântării **Legilor Noi**, Hristice care sporește și întreține atmosfera de sacralitate. Putem accepta că aceste legi, date geților, sunt de origine divină, cum susțin unii, numai având în vedere faptul că, pelasgii făuritorii unei culturi și ai unei civilizații superioare, erau considerați de vechii greci, care au venit mult mai târziu pe pământurile Eladei din N, „**dioi**“, („**divini**“) de aceeași origine cu zeii, (*Homer-Iliada X, 422-426, 441*) stârnindu-le admirația și recunoașterea superiorității.

Existența pelasgilor antici consemnează pe un rege bărbat, numit **Zalmoxa**. Numele ni-l arată ca fiind un slujitor al lui **Zalmoxis**, menționat la jumătatea mileniului al II-lea. (1400 î. d. H.), mare legislator.

Scriitorul **Lamblicus** (33 d.Hr. *Fontes I pag. 19*) adaugă că Zalmoxa-tracul , *“le-a întocmit legile”* și *“le-a scris”*.

Credem că acesta a reconsiderat aceste legi, în raport cu cerințele timpului, rescriindu-le, așa cum, de fapt, a făcut și **Deceneu**. La începuturi în adâncul vremii, Belaginele au fost impuse prin constrângeri și cu ajutorul vestalelor știutoare de carte.

Deceneu, Marele Inițiat și Rege al dacilor, preocupat de cultivarea supușilor săi, cum spune și **Herodot**, a transcris aceste legi și ele se păstrează până astăzi sub numele de **“BELAGINE”** (*Fontes II p.416-417*) și tot el este cel ce a simțit nevoia să revizuiască și să impună mai cu hotărâre, actualizând, legile vechi.

Belaginele “stau la baza civilizației umane” (*Fontes II p.19*). Ele au prins în sine legile sfinte care au înveșnicit pe cei nobili, prin respectarea lor, prin perfecțiunea laturii inițiatice și nu numai, dar au fost și „cuțite” pentru cei ce nu știau de nici o ordine. Belaginele sunt traduse diferit și de contemporani; fie **„legile frumoase”**, (*D. Bălașa op. cât. p.5*), fie **„legile naturii”** (*V. Kernbach - „Universul mitic al românilor”-Ed.Științifică 1994*). Putem lua în considerare aceste interpretări, având în vedere că ele erau puse și în versuri și se și cântau, asigurând prin prevederile lor, în cazul aplicării, o viață armonioasă.

Etimologia cuvântului “Belagine”

Unii cercetători propun ca etimologie structurile **belanus - cele bune** (legi) + **ginus =începători**, sau **începuturi**, deci **legi de la începuturi**, sau derivă acest cuvânt compus de la **belle + leagines**, ori de la **bela + logos**. Vom arăta care este etimologia cuvântului **Belagine** pornind de la relevarea clară a etimonului lexemului **„Valah”**, care arată, fără îndoială, că **Valahii** de azi sunt aceeași cu **Pelasgii** de ieri și că aceștia, cu adevărat, au ființat dintotdeauna aici, sunt cei mai îndreptățiți să se mândrească cu înaintașii civilizatorii lumii, cu originea lor nobilă, și că, acceptând Adevărul, oricât de surprinzător ar fi pentru cei încremeniți în rutină, așa-zisele pete albe, dispar. Vorbim de evoluția în timp a lexemului **“Pelasg”** și înregistrăm următoarele forme: **pelasg(i) - pelah(i) - velah(i) - valah** (nu insistăm asupra legilor fonetice, acestea au fost prezentate în studiul *-Valahii - factor de continuitate în istoria universală - M. Ciomei - rev. Dacia Magazin nr.23 iulie 2005*). Considerăm lexemul BELAGINES un cuvânt compus din doi termeni și anume din **pelasgus** și **gentes (gens-gentis**, însemnând, **“neam”**, **„gintă”**). Înregistrăm următoarea evoluție fonetică: Desinența finală **“us”** cade ca o lege generală a trecerii la limba dacoromâna - valahă desinența **-us** este pelasgă nu latină - și rezultă termenul **pelas(g)gentis**. Și prima consoană **„s”**, greu de pronunțat dispare și rămâne cuvântul **pelagentis**. Prin efectul legii comodității în comunicare, se anulează fonemul **“t”**- se ajunge la forma **pelagenis**. Are loc metateza **“i/e”**; în vorbire, vocală **“e”** se confundă ușor cu vocală **“i”** și se pronunță termenul în discuție **pelagines**. Între bilabialele **“p”** și **“b”** se face confuzia într-o vorbire fluentă, fiind foarte apropiate sonor și va rezulta termenul în discuție **belagines**. În timp se pierde și terminația finală **“s”** într-un proces normal de dezvoltare, în condiții diferite ale aceleași limbi pelasge și va rezulta lexemul **.belagine**.

Deci să sintetizăm: PELASGUS + GENTES = PELASGENTIS - PELAGENTIS - PELAGENIS - PELAGINES -BELAGINES - BELAGINE. În traducere vom spune - stricto sensu - că cele două cuvinte "**pelasgus**" și "**gentis**" înseamnă - "**a neamului pelasg**". Se cere, firește, o completare a sintagmei. Pentru a deveni inteligibilă adăugăm ceea ce-i lipsește, și anume cuvântul inițial "**leges**." Se spunea încă în antichitate LEGES P(B)ELAG(E)ÎNȚES, adică LEGILE NEAMULUI PELASG. Cu timpul s-a pierdut, prin neuzanță, termenul "**leges**" și sensul său l-a integrat lexemul BELAGINES. Memoria colectivă n-a mai păstrat întreaga sintagmă, formată din mai mulți termeni. Acest lucru se datorează tot nevoii de comunicare sintetică; utilizarea frecventă a termenului **belagines**, a făcut să se piardă sensul original al celor două cuvinte, devenind sinonim cu noțiunea de "**cod de legi**". Etimologia cuvântului *BELAGINE* odată relevată, constituie încă o verigă din lanțul continuității și vechimii valahilor. Deși transformările etimologice nu sunt ușor de urmărit, fiind chiar plictisitoare, etimologia poate aduce lumină în problemele nedezlegate până acum, deschizând largi orizonturi spre cunoaștere, nu numai în istoria noastră, dar și în cea universală. Dacă **Pelasgii sunt Valahii**, și **Belaginele sunt Legile Valahilor**, atunci concluzia cea mai directă este că **Belaginele sunt Legile Valahilor**, și am putea chiar închide demersul nostru privind - Belaginele, ca dovadă a continuității milenare a valahilor, în istorie. Demonstrarea evoluției fonetice a lexemului BELAGINES, susține, ca un argument în plus, că **valahii cei disprețuiți de unii ignoranți, sau rău intenționați, au ca strămoși direcți pe nobilii pelasgi, creatorii unei civilizații care s-a impus în toată lumea.**

Vechimea Belaginelor

Acestea vin din timpuri imemorabile, după cum am arătat; existau încă în sec. al VI-lea e. n. și Iordanes (*"Getica* c.11) spune că se numeau LEGES BELAGINES. Și Dionisie Exigul.dac de origine,(465-545) cel ce a pus bazele calendarului creștin, introducând era noastră de la Hristos, responsabilul Marii Arhive Sinodale a Bisericii din Constantinopole "a avut în bibliotecă Belaginele" (N. Dură-*"Stră românul Dionisie Exigul și opera să"*, Rev. "Ortodoxia" 1979, p. 7). Filozof, publicist, astrolog, poet și mare didacticist, moralist a fost acesta. Dionisie Exigul a ținut legătura cu dacii de-acasă. Știutor de carete multă, cunoscând bine aceste legi morale, de bază pentru dacii trăitori, le-a lărgit importanța, completându-le, valorificând și tradițiile orale și a format *un corpus de legi* pe care le-a și comentat și care s-au impus printre credincioși, și printre slujitorii preoți. Aceste legi le-au păstrat și urmașii; în documentele istorice ale Banatului se numesc **Jus Walachie**, în Transilvania, în Țara Românească și în Moldova, **Lex Vlachorum**, sau **Jus et Consuetudo**; în Ungaria - **Antiqua Valachorum Lex et Consuetudo** sau **Moș Valachorum**. În Polonia se numeau **Jus Valachorum** (*apud N. Densușianu. op cât. p. 879*). Am insistat asupra acestor denumiri pentru că ,având în vedere că „**pelasgii**” se numesc în timp „**valahi**”, este clar că *legile bătrâne* s-au păstrat neîntrerupt și că vecinii aveau conștiința originii valahilor și a vechimii legilor lor, pe care le numesc fie *Antiqua*, fie *Vetus*. Orgolioșii romani au preluat legile de la daco-pelasgi, chiar dacă-i urau. Tacitus (Ann. 27) menționează că decemvirii, la îndemnul senatului, au făcut un proiect de legi pentru romani, „*culegând din toate părțile, unde au putut afla ceva bun*”. Servius (Aen. VII 695) spune că aceeași decemvirii au luat de la falisci , „*o populație de păstori, grupă de BELACI - velahi, emigrați din regiunea Carpaților și a Istrului, stabiliți în Etruria, sute de dispozițiuni legale și au mai luat unele suplimente la cele "XII Table"*. În sec.al XVI-lea și al XVII-lea la Făgăraș încă se înregistra **Lex Antiqua Valachorum**.

N. Densușianu, în urma unui studiu comparativ între acestea și legile romane prinse în cele „XII Tabae”, ambele scrise în limba latină, arată că sunt identice și ajunge la concluzia că „Tabulele” sunt o compilațiune „și că același cod din timpurile pelasge sunt Leges Belagines, în evul mediu numite Lex Antiqua Valachorum, sau Jus Valachie, prezente în A. și E. Europei.” (N. Densușianu *“Dacia Preistorică”* pag. 903.) S-ar putea pune problema și invers, adică de ce n-ar fi copiat valahii legile de la romani. Problemă are răspuns; în primul rând am demonstrat că **valahii** de azi sunt **pelasgii** de ieri, în al doilea rând înșiși autorii romani vorbesc de o lege tradițională imemorială, (vezi Cicero-De Republica I. V 1) pe care o numesc *Vetus Lex Romana, sau Vetus Moș, ori Romanus Moș* - (Nominus p. 53). Chiar și în Galia aceeași lege tradițională era denumită *Vetustissima Paganorum Consuetudo* - (*Cicero opera citată*). Dacă cele *“XII Table”* romane constituie fondul legislației romane, atunci sintagma **Lex Antiqua Romanorum**, sigur se referă la **antichitatea anticilor**, care nu pot fi decât **strămoșii lor pelasgi**. Platon (*Critias, II, 259*) confirmă acest adevăr spunând că *“în regatul lui Atheas, care domnise peste hiperboreenii din nordul Traciei, au existat cele mai vechi legi de origine divină, scrise cu litere, pe o columnă de aramă”*. La romani aceste legi aveau și autoritatea unor legi sfinte pe care le venerau tinerii erau învățați să le cânte - spune același Cicero.(op. cât.) dar cu mult mai înainte acest lucru îl făceau agatârșii de pe malul râului Maris. (Aristotel-op citată)

Belaginele - arc în timp

În demersul nostru de a alcătui un studiu despre antroponimele pelasgo-române, am întâlnit spre bucuria și stupoarea noastră câteva antroponime - (nume de familie) ce trimit la **belagine** în modul cel mai direct, purtând în sine, sau în radical, noțiunea de **belagine**. Prezentăm aceste antroponime odată cu identificarea lor : **Blaga** = balaginus + lexunus = **cele date, legile cunoscute de toți pe care le respectă; Blaguți** = belaginus + gutiunus = termenul **gut** (iunus) este păstrat în germană din adstratul pelasgic - (în istorie se vorbește de prezența pelasgilor și în N. Germaniei), însemnând **bun, strașnic, deci legile date (pentru toți) păzite cu strășnicie; Blahovici** = blaganus + hovinecus = homo + ovis + nec(us) = **ucigător de oi străine** (locuțiune adj. cu sens metaforic) = **nerușinat, deci legile obligatorii cu nerușinare călcate (înseamnă moarte)**. Ne uluiește puterea de influență a acestor *Belagine*, rămase peste milenii încifrate în niște nume de familii care există și astăzi; aflăm, în același timp și formele locale de pronunție a lexemului **Belagine** și anume-**balaginus, belaginus, blaganus**. Observăm că încă din vechime lexemul **belagines** include și pe cel de „**leges**”. Ecouri impresionante, din întunecimea istoriei aduc aceste antroponime. Un imens prestigiu a făcut ca să rămână peste milenii, în legătură cu niște ră strămoși, ai celor ce poartă acest nume, indivizi contemporani cu noi.

Un succint comentariu evidențiază câteva caracteristici care explică păstrarea *legilor belagine* până foarte târziu, în epoca modernă, sub denumirea de „**legile pământului**” sau ale „**obiceiului pământului**”. Desprindem de aici argumente imbatabile în legătură cu vechimea extraordinară a dacilor pe aceste pământuri, evidențiind și continuitatea lor pe toată întinderea fostei Dacii, indiferent de evenimentele istorice, păstrarea lor nealterată, ca și faptul că încălcarea lor putea duce la pedeapsă cu moartea. Dacă documentele scrise despre dacoromânii pelasgi, valahi s-au pierdut, sau au fost distruse intenționat,

dacă monumentele edificii le-a distrus timpul sau omul, atunci limba rămâne sursa de informare cea mai sigură și cea mai conservatoare.

Belaginele - legile obștilor valahilor

După ocuparea Daciei la 106 e. n., statul dac dispărea; o mică parte dintre băștinași colaborează cu noii stăpâni doar cei legați de administrație în principal. Marea masă se retrage, în frunte cu nobilii și preoții inițiați, în munți. Aceștia se organizează - aplicând vechile legi în condiții diferite. Principala formă ce funcționează este cea a obștilor, ce se vor menține, în unele zone destul de târziu, pentru că ele vor fi celula de bază a întemeierii cnezatelor și a voievodatelor. Încă din „Pactul” propus de dacii răsculați în anul 117, e. n. se vorbește despre drepturile acestor „obști”, ceea ce arată că legile romane nu aveau aplicare pentru dacii organizați după legile „gintei”. **Belaginele** devin **Legile Obiceiului Pământului**. Conducătorii obștei erau, de regulă, bătrânii, depozitarii legilor străvechi. Bătrânii erau numiți și înțelepți și obștea de aceea era condusă de *sfatul bătrânilor*.” Transmise din generație în generație, prin viu grai, devin călăuzitoare în toată viața obștei, și forța lor de influențare capătă tăria pământului, purtând și denumirea de „rânduiești”. Cea mai importantă lege, avea în vedere *neînstrăinarea* pământului unui „neam”, ca instituție constituită din membri înrudiți prin sânge, care se integrau obștilor. Obștea era alcătuită de un număr de „moși” care aveau în spate lor „un neam”, care stăpânea pământul în devălmășie. (Paul Stahl-1998, *Satele devălmașe românești și europene studii introductive - în H. H. Stahl, “Satele devălmașe”.vol. I Edit. Cartea Românească, Buc. pp.I-XLV*). În popor mai circulă și azi zicala - „a vinde moși pe groși.” (a minți). O dovadă a rolului „moșilor” și a vechimii instituției ce o reprezintă, este faptul că a derivat cuvinte esențiale din fondul principal lexical precum: „moșie”, „moștenire”, „moștenitor”, „moșnean”, Aceste lexeme se referă la ceea ce se va denumi mai târziu „patria”, „pământul”, transmiterea dreptului de stăpânire a acestuia din generație în generație, deci „continuitate”, dar menționează și pe „deținătorul liber de pământ, aparținător de un neam, ce avea în frunte un moș”. Recunoaștem în spatele acestor cuvinte perpetuarea legilor străvechi, care consemnau libertățile și drepturile dacilor. Acestea sunt prinse **în Lex Vlachorum** păstrată în spațiul carpato-dunărean până în zilele apropiate, prin refuzul urbanizării și prin continuitatea legii comunităților sătești, lege a pământului, asigurată de bătrânii cu brazda în cap. Până târziu, (în sec. al XIX-lea), existau și în Bucovina aceste formațiuni obștești. Mai multe dintre acestea se integrau unui „ocol” cu un centru numit și „**vatră**” care aveau instituții proprii, obligația de a da ostași, aveau un for judecătoresc particular, alcătuit din „**Oameni Buni**”- care erau oameni de bunăcredință, întocmai cum „aceeași instituție a „oamenilor buni” asigura arbitri și martori așa cum aflăm din vechiul drept românesc numit în documentele evului mediu mijlociu, *Jus Valachie*” (Hașdeu-arh. Ist. III, 46) , care nu puteau fi trași în judecată decât de domnitor. Despre aceste instituții vorbește codul numit și *Lex Romana Utinensis* (sec.VI, VII) despre care Schupfer (L. R. U. pag.85, I, 6. 2.) spune că *au fost copiate după un cod barbar și că au fost scrise, la început, nu în latină, ci într-o limbă barbară*. Bethman - (Hegel, *Storia della costituzioni dei municipii italiani-1881*, p.221), crede că *această lege își are originea în Istria*. Concluzia o trage tot N. Densușianu (opera citată): *”Idioma în care e scrisă are particularități caracteristice limbii vorbite în Carpați și Marea Neagră. Chiar și principiile fundamentale ale legii se întemeiază pe Lex Antiqua Vlachorum”*, (op cât. p.906). Legea consemnează rolul important pe care-l aveau, în judecata

proceselor „*Boni Homines*” (oamenii buni) care se bucurau de mare independență juridică, ce puteau fi răspunzători doar în fața principelui „*întocmai ca în Banat.*” (ibidem). Pentru a argumenta că *Lex Valachorum, Lex Utinensis și Legea Pământului* este una și aceeași vom aduce câteva dovezi din documentele vechi.

Am descoperit un volum, de acte istorice cele mai vechi din sec al XVI-lea adunate de judecătorul Câmpulungului Moldovenesc Tudor Ștefanelli, membru al Academiei Române, publicată în 1915. Acesta se intitulează „**Documente din Vechiul Ocol al Câmpulungului Moldovenesc, cu mai multe iscălituri facsimilate în texte și 19 reproduceri facsimilate de documente originale**” (Edițiunea Academiei Române, Buc..Librăriile Socec și Sfetea,1915). Aceste „Documente”, au constituit, de altfel, materialul care a stat la baza discursului „de recepțiune” a autorului la Academia Română, intitulat „*Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului Moldovenesc*”. Credem că nu-i lipsit de interes, să amintim că **T. Ștefanelli** a avut colaboratori pe **prof. I. Bianu**, pe **dr. D. Onciul** și pe **N. Iorga**.

Puțin cunoscute și nevalorificate „documentele luminează multe părți întunecate ale istoriei Câmpulungului Moldovenesc și ale multor alte ținuturi, care în vechime păstrase, față cu descălecătorii Moldovei, oarecare neatârnare în traiul și organizația lor internă; locuitorii din vechiul ocol al Câmpulungului se bucurau în munții lor de multe privilegii și de o neatârnare pe care celelalte ținuturi ale Moldovei, afară de Vrancea și Tigheciul (Basarabia) nu o aveau. Din acest motiv D. Cantemir în „*Descriptio Moldaviae*” le consideră niște „*mici republici.*” Volumul amintit cuprinde tranzacții de vânzare cumpărare, dani, zălojaguri, înscrisuri de împrumut cărți de judecată ale bătrânilor și ale vornicilor, hrisoave domnești pentru câmpulungeni, cuprinse între sf. sec. al XVI-lea până în sec. al XIX-lea. În documentele amintite se arată, mai ales, importanța OAMENILOR BUNI. Prezența lor e cerută de Legea Pământului, ei fiind împlinitorii județului dar și garanți ai adevărului hotărârii. În cel mai vechi document ce e prins în acest volum, o carte de „zălojag”, de la anul 1611, leat 7119, între Ursul Mănăilă și feciorul lui Gheorghe pentru un loc din Peciște se vorbește că atunci când s-au făcut „*acest adevărat zapis, au fost mulți oameni buni*” urmează o listă de 7 nume, (op. cât. p. 1). Aceeași importanță a celor aleși de obște, este consemnată în înscrisul de la 1765 (7274 noev 11 „*dat la mâna lui Ghiorghiț(î)..precum să să știe, după cum arată hotarnica pân mărturie a oameni buni și bătrâni*” (idem pag. 78). Chiar domnitorii și boierii recunoșteau această instanță a bătrânilor, după cum arată un act din 1775(-leat 7264) prin care paharnicul **Constantin Cantacuzino**, ispravnic al ținutului Sucevei „**rânduie pe urma unei cărți gospod pe mai mulți bătrâni din Candreni să măsure și să hotărască moșiile fraților Candrea**”. (op. cât. p.56-57)

Acest rol de înfăptuitori de dreptate al bătrânilor se păstrează chiar și în timpul habsburgilor și în Transilvania și în Bucovina. În rezolvarea unor neînțelegeri, de pildă – într-un act de la **1822, august, 2, mart, 2** se arată că Scaunul Câmpulungului rânduiește hotarnici pe **Ioniță Mircăș** și pe **Ioniță Lehaci**, care împărțesc o moșie între urmași, cărora „*le dau la mâna carte de învoiașă întărită de vornicul C-lungului și de bătrânii din vatră*”(idem p. 380-381).

Reprezentanții obștei se implică și în treburile împărătești, drept mărturie stă jurământul juraților din Câmpulung „*rânduieți de scaun și de sat să facă cislă împărțirii banilor împărătești*”.(1786 dec,1 op cât. p. 169). Funcționarii împărătești nu puteau da din pământul împărătesc vreo bucată de pământ slujitorilor împărăției, fără hotărârea sătenilor. „*Noi sătenii din vatra Cîmpulungului am dat această adevărată scrisoare la mâna lui Vasile Olariul, de*

*alice, precum se știe că fiind bun gospodar și purtător în poruncile împărătești și moșie neavând, pentru trebuința să, au făcut cerire și i-am dat o bucată din locu împărătescu". (1784 iulie 10, op cât. p.150). Și acum, după milenii recunoaștem, în modul de înstrăinare al pământului, **Lex Valahorum**.*

Moșia nu se putea înstrăina, nici pe timpul stăpânirii austriecilor, fără încuviințarea tuturor rudelor; *această încuviințare era exprimată în zapise având în vedere, frații părinții, nepoții. Dacă în străvechime funcționau legile scrise care prevedeau pedepse pentru cei ce nu respectau legile, în evul mediu până în secolul al XIX-lea se folosea imprecizia asupra celor din neam, care ar fi revendicat vreodată ceea ce s-a vândut cu încuviințarea neamurilor. Practica blestemului celor ce vor urma și nu vor respecta dorințele înaintașilor este - se vede - mult mai veche - o întâlnim și în actele de danie ale domnitorilor; **Ștefan cel Mare** lasă Mănăstirii Putna pământuri, sate și privilegii, cu blestem strașnic pentru cei ce vor nesocoti voința lui. Blestemul ține loc de lege scrisă, dar e mai tare decât aceasta.*

O formulă întâlnită în mai toate actele de până la sf. sec al XIX-lea, arată influența creștinismului. Aducem drept exemplu un document edificator, frumos și pentru limbajul arhaic- *"iară de acmu să vă rădica dintru nepoții noștri, sau din verii noștri, sau fieștecine din ruda noastră, să mai umble a mai răscumpăra acel iaz, să fie treclea și proclat de 318 oțet(i) din vă Nicichii și anaftima și negru ca Ariea, și-s fim de Maică Domnului Hristos neertați. (e vorba de cei 318 părinți de la Niceea) 1652=(leat 7171 noemvre, 17-op cât. p .4-5).*

După Edictul de la Milano, din **313 e.n.**, dat de împăratul **Constantin cel Mare**, prin care creștinismul devin „*religio licita*”, și dacii, care au suferit prigoană timp de aproape trei secole de la Hristos, cu biserică apostolică, și care au dat și martiri, se bucură de recunoașterea credinței și de încetarea persecuțiilor. Pentru daci, Sinodul I Ecumenic de la Niceea anul 325 e.n. a constituit un punct de reper în continuitatea ființării lor, ca neam, prin acceptarea prevederilor acestuia. Adunarea tuturor episcopilor bisericii creștine a pus bazele fundamentale ale creștinismului, a luat decizii majore, ce privesc dreapta credință și unitatea bisericii, a respins ereziile lui Arie. A participat și **episcopul Geției Teodosie** (*"Izvoarele Istoriei României", Buc. 970, p. 225-229*). Prevederile sinodale s-au răspândit cu repeziciune, având în vedere uriașa lor importanță existențială. Ele devin, prin asimilare, parte componentă a **Legilor Obiceiului Pământului**, a **Belaginelor**, adică a **Legilor Valahilor** și întăresc morala atât de necesară, acum când codurile scrise nu mai există și când e nevoie de autoritate pentru a supraviețui ca popor. Cunoscută chiar în prima jumătate a sec. al IV-lea, creștinii dacoromâni le-au transmis din generație în generație. Ele se manifestă în înscrisuri, multe secole. Jurămintele făcute în actele lor, până târziu, în sec. al XVII-lea și chiar al XIX-lea, arată că legile strămoșești, **Legile Belagine** nu s-au pierdut.

În concluzie, putem spune că **lordanes** în **sec. al-VI-lea** - că **"Belaginele există și azi"**. Ele trebuie descoperite prin dăruire, prin renunțarea la prejudecăți, și, mai ales, prin deschiderea la ceea ce oferă miturile, obiceiurile, și datinile, tradițiile orale, și, în mod deosebit, limba.

Civilizația superioară a pelasgilor, ale căror rădăcini urcă în mituri, organizați după legi flexibile, realiste și perfectibile în timp, a asigurat evoluția întregii omeniri.

Cufundându-ne în adâncimea timpului, auzim ecourile cele mai îndepărtate ale strămoșilor, care n-au pierit, ci s-au înveșnicit și ne-au înveșnicit prin limba lor melodiosă și prin frumusețea legilor, care îi unea de **Cer** și-i ținea drept, pe **Pământ**.

Prof. Maria Ciornei:

Cele 45 de LEGI BELAGINE le găsiți mai jos:

1. Dincolo de curgerea timpului și de cugetarea zeilor, este Focul cel Viu și Veșnic, din care vin toate și prin care ființează toate cele ce sunt. Totul și nimicul sunt suflarea Să, golul și plinul sunt mâinile Sale, mișcarea și nemișcarea sunt picioarele Sale, nicăieri și peste tot este mijlocul Său, iar chipul Său este lumina. Nimic nu este făptuit fără de lumină și tot ce vine din lumină prinde viață și ia făptură.

2. Precum fulgerul aduce lumina și din lumină tunetul și focul ce se revarsă, așa este și gândul omului, el trece în vorbă omului și apoi în faptă sa. Deci, ia aminte la asta, căci până la focul ce arde trebuie să fie o lumină și un tunet. Lumina omului este gândul său și aceasta este averea sa cea mai de preț. Lumina prinde putere prin cuvânt, iar voința omului aprinde focul prin care se făptuiesc toate cele ce sunt în jurul său.

3. Fii ca muntele cel semeț și ridică a ta lumina mai presus de cele ce te înconjoară. Nu uita că aceiași pași îi faci în vârful muntelui ca și în josul sau, același aer este sus ca și jos, la fel crește copacul în vârf de munte ca și în josul sau, la fel luminează soarele piscul cel semeț ca și pământul cel neted.

4. Fii cumpătat ca pământul și nu vei duce lipsa de nimic. Creanga prea plină de rod este mai repede frântă de vânt, sămânța prea adâncă nu răzbate și prea multă apă îi stinge suflarea.

5. Ia aminte la copacul cel falnic, cu cât este mai înalt, cu atât rădăcinile sale sunt mai adânci în pământ, căci din pământ își trage tăria, nu uita asta. Cu cât te ridici mai mult, cu atât trebuie să cobori mai mult, căci măsura ridicării este aceeași cu măsura coborârii.

6. Puterea omului începe cu vorbă nerostită, ea este asemeni seminței care încolțește, nici nu se vede când prinde suflare de viață. Lumina seminței este cea care o ridică, pământul este cel ce-i dă hrană, apa îi da vigoarea, iar răbdarea o îmbracă cu tărie.

7. Privește raul și ia aminte la învățătura sa. La început este doar un firicel de apă, dar crește tot mai mare, căci vine de la ce este mai mare, și lucrurile așa

trebuie să împlinite, prin firea lor. Asemenea este și gândul cel bun și drept rânduitor, el își face loc printre pietre și stânci, nu ține seama de nimic, își urmează drumul și nimic nu-i sta în cale. Apă cu apă se adună, iar împreună puterea este și mai mare.

8. Ia seama de taină aceasta și nu o uita, acel firicel de apă știe unde va ajunge, căci una este cu pământul și toate cele ce-i vin în cale nu îl pot opri până la sfârșit. Astfel să iei seama la gândul tău unde trebuie să ajungă și vei vedea că nimic nu sta în calea sa. Să-ți fie gândul limpede până la sfârșit; multe se vor ivi în calea sa, căci firea lucrurilor din jur este mișcătoare asemenea apelor. Apă cu apă se întâlnesc, pământ cu pământ și munte cu munte.

9. Ia seamă la gândul cel rău, ferește-te de el ca de fulger, lasă-l să se ducă precum a venit, căci te-ndeamnă la lucruri nefirești. Ferește-te de vorbele deșarte și de neadevăr; sunt ca pulberea câmpului ce-ți acoperă ochii, că plasa păianjenului pentru mintea și sufletul tău. Ele te îndeamnă trufie, înșelăciune, hoție și vărsare de sânge, iar roadele lor sunt rușinea, neputința, sărăcia, boala, amărăciunea și moartea.

10. Nu judeca oamenii după greutatea lor, după puterea lor, după averea lor, după frumusețea lor sau după râvna lor, căci și unul și altul a lăsat din ceva pentru a crește în altceva. Cel bogat este sărac în liniște, cel tare este slab pentru altul și cel slab are tăria lui ascunsă. Cum firea lucrurilor este mișcătoare, asemenea este și omul. Ce dă valoare unei unelte, trebuință sau frumusețea? Duce un om mai mult decât bou? E mai bogat vreunul că pământul? Doar cunoașterea și înțelepciunea îl ridică pe om peste dobitoace. Și degeaba ai cunoaștere dacă ea nu este lămurită de vreme.

11. Fierul înroșit a fost rece și se va răci iarăși; Vasul a fost pământ și va fi iarăși pământ; Pământul ce-a fost sterp acum este pământ roditor și se va stârpi iarăși peste vreme. Râvna omului face schimbătoare toate acestea. Dar râvna îi întoarce bucuria în tristețe și liniștea în neliniște. Fierul și focul ajută omul, dar îl și vătăma. Și aceeași râvna îl îndeamnă a merge pe cărări neștiute și nebătute de ceilalți dinaintea lui. Tot râvna îl îndeamnă la strângere de averi, la mărirea puterii și a se măsura cu alții. Ferește-te de a te măsura cu altul, căci trufia de aici se naște; ea te va coborî mai jos de dobitoace și te va despărți de fratele și de vâstarul tău.

12. Neînțeleptul este mânat de râvnă, dar înțeleptul încalcă râvna. Neînțeleptul suferă când râvna îl duce la pierdere și la cădere, dar înțeleptul întotdeauna găsește câștigul în pierdere și înălțarea în cădere.

13. Trufia răcește iubirea inimii și o face în dușmănie și nu există dobitoc mai josnic decât omul care nu mai are iubire în inima sa. Căci iubirea este cea dintâi putere și chipul ei este lumina. Ia seama că nu cumva gândul tău să se împresoare cu trufia, căci mai jos de dobitoace vei ajunge.

14. Gândul bun și vorba în înțeleaptă îți pot potoli necazul, îți pot răcori inima, dar nu te vindeca, pentru că omul suferă după cum trufia a crescut în el, căci suferința este umbra trufiei.

15. Nu îți lega sufletul de nimic lumesc, de lucruri, de dobitoace, de argint sau aur, căci ele așa cum vin, așa pleacă. După orice zi vine și noaptea, și după iarna vine primăvara, căci așa este rânduit și așa este firea lucrurilor. Toate cele ce se văd, se nasc, cresc și apoi se întorc de unde au plecat. Doar firea lucrurilor rămâne pururi, iar aceasta are nenumărate și nesfârșite ramuri, și asemenea izvoarelor minții și sufletului tău, ele nu se arata la vedere. Căci o suflare și un foc fac să crească toate cele ce cresc ierburi, copaci, dobitoace și oameni și din aceeași vatra vin și către aceeași vatra se întorc, și vatra aceasta este pururea.

16. Precum copacul cel falnic crește lângă cel mic fără a-i face rău, așa să fiți între voi, cel mare să nu lovească pe cel mic și nici să-i amărăscă sufletul, căci va avea datorie mare de dat, la fel ca și hoțul. Aruncă un lemn pe rău și mai multe vor veni din susul sau către tine. Adu-i mulțumire semenului tău, adu-i lumina pe chip și în suflet, iar toate acestea le vei găsi mai târziu înflorite în inima ta.

17. Nu lua cu siluire și nici cu vorbe amăgitoare ceea ce nu este al tău, căci cel ce privește prin ochii tăi este același cu cel ce privește prin ochii celui alt. Ia seamă la taina aceasta.

18. Nu grăbi nici o lucrare căci trasul de ramuri lovește înapoi. Fructul copt este ușor de luat, cel necopt este greu de luat și gustul e neplăcut. Nu te grăbi deci să aduni ce este înainte de vreme, căci îți va amări sufletul. Cum crește cadrul, așa crește și stinghia și cum crește roată așa crește și ispită.

19. Rămâi mereu în răcoarea sufletului tău, dar dacă mânia se aprinde în tine, ia seama că nu cumva să treacă de vorba ta. Mânia vine din teamă și nu a locuit dintru început în inima ta; Dacă nu crește prin trufie, ea se întoarce de unde a plecat. Trufia închide poarta înțelepciunii, iar cel trufaș se pune singur lângă dobitoace. Înțelepciunea este mai prețuită decât toate cele ce se văd cu ochii, ea este aurul minții și sufletului tău și este rodul cunoașterii udata de vreme.

20. Nu-ți amări sufletul când simți durerea și neputința, ci mai degrabă caută să te folosești de ele pentru îndreptare, căci în rod ai și sămânța. Nu se poate că o sămânță bună să dea rod rău. Lăcomia întotdeauna duce la pierdere, furtul întotdeauna duce la boală, gândurile sterpe întotdeauna duc spre rătăcire, mania întotdeauna lovește înapoi, răutatea și neadevărul întotdeauna aduc neputința, trufia întotdeauna aduce suferința.

21. Mergi la izvor când sufletul ți-e aprins, scormonește în apă limpede și așteaptă până ce devine iarăși curată. Așa se va duce și aprinderea sufletului tău, precum tulburarea aceea.

22. Ia bine seama la taina seminței. Asemeni ei este gândul tău, și cum sămânța nu se poate fără coaja, așa este și gândul cel rodnic al omului. Coaja gândului rodnic este voința, iar fără voință, gândul se usucă și nu folosește la nimic. Dar puterea este în răbdarea seminței, iar voința și răbdarea fac mlădița firavă să răzbată pământul tare.

23. În vremea lucrului tău, înveselește-ți inima la vederea lucrării tale înainte de terminarea ei, căci precum fructul își anunța venirea cu o floare, tot așa fapta omului este văzută de cel cumintea și simțirea limpede, înainte de a fi terminată.

24. Ia bine seama la cauza omului sărac, dar și la cauza omului grabnic avut, căci nici una nici alta nu sunt firești. Omul sărac are multe gânduri deșarte și le schimbă de la o zi la alta, vorbește mult și lenea i-a învelit brațele și picioarele. Cel grabnic avut ori e hoț și înșelător, ori vede mai bine necazul altuia și caută a-l amăgi, de acolo își trage grabnica avuție.

25. Fii blând și răbdător cu cei de lângă tine, căci așa cum te porți tu cu ei, așa se poartă și alții cu tine, căci simțirea lui este la fel cu simțirea ta, din aceeași suflare este și simțirea lui, iar lumina ce se vede prin ochii lui este din aceeași lumină cu cea care se vede prin ochii tăi.

26. Unde este tăria omului acolo îi este și slăbiciunea, ceea ce-l ridică îl și coboară; rămâi în limpezimea minții și simțirii tale și vei vedea toate acestea. Cel mic este deasupra celui mare, cel ușor este deasupra celui greu, cel slab este deasupra celui tare, cel blând este deasupra celui aprig. Limpede să-ți fie mintea și simțirea, și ia seama de toate acestea.

27. Tăria muntelui vine din răbdarea să, din liniștea sa, stâncă îi este numai învelitoare. Dar tăria lui este încercată de vânt, de apă cea lina. Ia-ți puterea din răbdare și din liniște și folosește-te de ea prin limpezimea gândului tău, căci nu tulburarea izvorului roade stâncă, ci limpezimea să.

28. Lucrarea făcută din teamă nu are viața lungă și tăria ei este asemeni unei revărsări de ape care ține puțin. Așa este și cu tulburarea oamenilor, ea vine de afară, dar este chemată de teama lor, însă teama vine prin necunoaștere, iar necunoașterea prinde putere prin neadevăr, lene și trufie.

29. Soarbe cunoașterea de la cei cu barbă albă și nerosita de vin și lasă vremea să o îmbrace cu înțelepciune. Nu privi la trupul lor slăbit și gârbovit, căci toate acestea sunt plata lor pentru cunoașterea lucrurilor și creșterea înțelepciunii.

30. Mulțumește pământului pentru toate cele ce-ți oferă, mulțumește cerului pentru ploaia care îți hrănește pământul, mulțumește soarelui pentru căldura și lumina casei tale și a pământului tău, mulțumește lunii pentru liniștea somnului tău, mulțumește stelelor că veghează asupra somnului tău, mulțumește muntelui pentru povețele și fierul ce-l ieși din el, mulțumește pădurii pentru tot ce ieși de

acolo, mulțumește izvorului pentru apa ce-o bei, mulțumește copacului pentru lucrările ce-ți arata, mulțumește omului bun ce-ți aduce bucurie și zâmbet pe chip.

31. Precum iarba bună crește cu iarba rea, așa sunt și oamenii, dar ține seama că purtarea lor cea rea este semănată și crescută din teamă și neputințe, iar trufia este învelitoarea lor. Nu certa purtarea lor și nu căuta a-i îndrepta din vorbe și muștrare, căci apăsarea pe rana nu o vindeca. Oare iarba aceea este rea doar pentru că este amara pântecului tău ? Așa este și cu omul, de vei vrea să-l îndrepti, adu-i pentru început gândul și simțirea la ce este plăcut atât omului bun, cât și omului rău. Unul vede roata plecând, iar altul vede aceeași roata venind. Cine vede mai bine ?

32. Doar cel înțeleptit poate vedea limpezimea și liniștea din mintea și sufletul celui tulburat, căci cel înțeleptit a fost odată și el la fel ca și cel tulburat și roadele amare l-au făcut să țină seama de alcătuirea ființei sale. A fugit de roadele sale amare în vârful muntelui și acolo nu a scăpat de ele, a fugit în mijlocul pădurii și iată că roadele erau cu el, apoi a privit în lăuntru sau și iată că roadele sale amare aveau rădăcini în mintea și simțirea poftelor sale.

33. Este o floare mai frumoasă ca cealaltă ? Este un izvor mai limpede decât altul ? Este un fir de iarbă mai presus de un altul ? Fiecare are tăria, frumusețea și priceperea lui. Este în firea lucrurilor ca pădurea să aibă felurite soiuri de copaci, de iarbă, de flori și dobitoace. Nu seamănă un deget cu altul de la aceeași mână, dar este nevoie de toate pentru a bate fierul. Este mărul mai înțelept decât prunul sau părul ? Este mâna stângă mai bună că dreapta ? Altfel vede ochiul stâng de cel drept ? Cele de sus își au rostul lor și cele de jos își au rostul lor, cele mari își au rostul lor și cele mici își au rostul lor, cele repezi își au rostul lor și cele încete își au rostul lor, cele ce au fost și-au avut rostul lor și cele ce vin își vor avea rostul lor.

34. Neputința vine după răutate și neadevăr, căci ceea ce dai aceea primești, ceea ce semeni aceea culegi, dar ia seama că lumina sufletului tău și al celui de lângă tine are aceeași vatră și rămâne fără umbră. Vezi ce tulbura neconținut izvoarele minții și sufletului aproapelui tău. Adu-i liniștea în suflet și limpezimea în minte și bătrânețile tale vor fi ca pomul copt, oasele și tăria ta nu vor slăbi și te vei întoarce de unde ai venit, satul de căldură urmașilor tai.

35. Întotdeauna va fi cineva dedesubtul tău și întotdeauna va fi cineva deasupra ta. La cele ce sunt dedesubtul tău să te uiți cu iubire și nu cu trufie căci acolo îți sunt rădăcinile, iar la cele ce sunt deasupra ta să te uiți cu privirea de prunc și fără teamă.

36. Cele tari, cele slabe și cele nevăzute sunt cele ce alcătuiesc lumea și toate acestea le găsești în om și toate alcătuiesc un întreg. Nu este nimic care să fie afară și să nu fie și înăuntru. Ia seamă la toate acestea când îți apleci privirea înăuntru și vei găsi toată înțelepciunea zeilor ascunsă în nevăzutul ființei

tale. Zeii au luat seama înaintea omului de aceasta înțelepciune și asta i-a adus mai aproape de Focul cel Viu și Veșnic.

37. Ia aminte că bătaia inimii, curgerea sângelui prin vine, vindecarea rănilor, frumusețea ochilor și minunăția alcătuirii trupului sunt făcute prin puterea și suflarea Focului cel Viu și Veșnic care este în fiecare și al cărui chip se arată în lumină. Dar nu uita că trupul este doar o fărâmă din puținel care se vede...

38. Curățenia trupului și desfătarea sa prin simțuri te pune doar puțin mai sus de dobitoace, căci nu un sunet plăcut te ridică, nici o duioasă atingere, nici un gust plăcut, nici o mireasmă îmbătătoare și nici o bucurie a ochilor. Căci unde este căldura, apare și frigul, unde este dulcele apare și amarul, unde este plăcutul apare și neplăcutul, unde este mireasma apare și duhoarea, iar unde este ras, și plânsul pândește.

39. Iată dar calea de început : cumpătarea în toate cele ce faci, ascultarea de bătrâni și de cei înțelepți, hărnicia, mulțumirea cu ceea ce ai, ferirea de neadevăr și de vorbele deșarte, ferirea de ceartă și de mânie, bună purtare între semenii. Dimineață să te trezești cu ele, ziua să le porți mereu în minte, seara să le ai cu tine în somn și astfel supărarea, lipsa, amărăciunea, neputința, boala și răutatea altora nu se vor atinge de tine.

40. Dincolo de acestea se afla iubirea, voința, curajul, răbdarea, modestia și ele ridică omul cu adevărat. Acestea sunt cele ce te apropie de Focul cel Veșnic și, prin ele, calea ta urmează calea zeilor, dar îngroparea lor te arunca mai jos de dobitoace. Doar prin ele primești adevărata cunoaștere și înțelepciune, adevărata putere, adevărata bucurie, adevărata bogăție, rodnică și trainică lucrare.

41. Dar iată că unde este iubirea poate apărea și ura, unde este voința poate apărea și delăsarea, unde este curajul poate apărea și frica, unde este răbdarea, poate apărea și graba și unde este modestia poate apărea și trufia. Căci mișcătoare sunt și cele ce se văd și cele ce nu se văd din ființa omului. Dar toate acestea sunt ale celui ce simte, iar peste el se afla cel ce gândește și acesta este cel ce vede mișcarea în nemișcare, este cel care dincolo de toate aceste virtuți se desfăta în cunoașterea și liniștea ce întrece orice bucurie, iar atenția, echilibrul și limpezimea sunt uneltele sale.

42. Cel tulburat vede binele că bine și raul ca rău, este atras de una și fuge de cealaltă, dar înțeleptul vede și frumosul și urâtul, simte și frigul și căldură, și finețea și asprimea, aude și plăcutul și neplăcutul, gusta și dulcele și amarul, simte și mireasmă și duhoare a și nu face judecata între ele. El vede deslușit că firea lucrurilor este în toate, căci frumosul din urât se trage și urâtul din frumos, dulcele a fost amar la început și se va face iarăși amar, plăcutul se naște din neplăcut și neplăcutul din plăcut. Și toate acestea luminează sufletul înțeleptului pentru că cele bune și plăcute hrănesc și bucura trupul și simțurile sale, iar cele neplăcute neînțeleptului hrănesc mintea și înțelepciunea să, căci vede înnoirea lucrurilor și semințele viitoarelor bucurii.

43. Nu este ușoară cărarea zeilor, dar nu uita nici o clipă ca omul poate cuprinde în iubirea să mai mult decât poate cuprinde în ura să, căldura se ridică mai mult decât poate coborî frigul, cel ce este deasupra vede mai multe decât cel ce este dedesubt, ușorul se întinde mai mult decât se întinde greul, lumina răzbate mai mult decât poate răzbate întunericul, puterea care unește este mai mare decât puterea care desparte.

44. Lungul și scurtul au același mijloc; cercul mic și cercul mare, globul mic și globul mare pe același punct se sprijină; nevăzutul și văzutul același loc ocupa; toate cele mari stau ascunse în cele mici, iar aici este o mare taină a firii; mare printre înțelepți este cel ce o pricepe.

45. Înțeleptul unește pe cel ce vede cu cel ce gândește, cel ce simte cu cel ce face, dar neînțeleptul îi desparte. Deschide-ți bine ochii, căci cel ce face, cel ce simte și cel ce gândește sunt asemeni norilor care vin și pleacă, dar cel ce vede prin ochii tăi este veșnic și lumina sa este fără umbră. El este dincolo de viață și moarte, dincolo de bine și rău, dincolo de frumos și urât, dincolo de curgerea timpului.”

SURSA: <http://www.normal-paranormal.ro/>